

Những Bức Mật ĐiệnĐược Giải Mã
Làm Sụp Đổ Nền Đệ Nhất Cộng Hòa.
Đưa Đến Hậu Quả Ngày 30/04/1975
Việt Linh

*Bốn mươi lăm năm đã trôi qua .. nhưng câu chuyện đau thương này luôn luôn mới mẻ. Cũng chẳng trách cứ làm gì những tên Mỹ thiên cận, phi nhân, xác xược ...
Đáng nguyên rủa chửi là cái đám người ăn cháo đá bát, miệng còn tràn trề ngậm ngụa bổng lộc quốc gia mà đành tâm phá nát giềng mối quốc gia, để đưa đến thảm họa vong quốc.
Cái sai lầm lớn nhất của cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm là sử dụng lũ phản phúc để làm tâm phúc.*

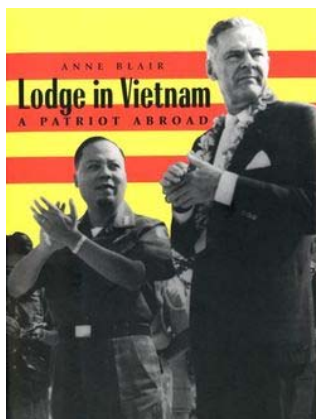
Đây là những bằng cớ trên giấy trắng mực đen về việc chính quyền Kennedy đã chủ xướng, chủ mưu, chủ động và chủ lực trong việc khai tử chính quyền Ngô Đình Diệm năm 1963. Một hành động mà lịch sử Mỹ đã lấy làm hối tiếc và hổ thẹn sau này, cũng đã hối tiếc và hổ thẹn trong vụ phản bội miền Nam năm 1975.

1) Công điện ngày 24/8/1963, bộ ngoại giao Mỹ gọi đại sứ Lodge

Khánh và Cabot Lodge

Đại sứ Cabot Lodge đến Saigon 22/8. Hai ngày sau, ngày 24/8 ông nhận được công điện của bộ ngoại giao Mỹ, với một nội dung sau đây:

"Bây giờ đã rõ rệt: vụ thiết quân luật dù do quân đi đề nghị hay do Ngô Đình Nhu đề nghị; Ngô Đình Nhu vẫn là người đã lợi dụng nó để đánh phá chùa chiền với lực lượng cảnh sát và lực lượng đặc biệt của Lê Quang Tung hiện trung thành với Nhu. Như vậy, Nhu đã đổ trách

nhiệm lên đầu quân đội, trước mặt thế giới và nhân dân VN. Hiển nhiên Nhu đã tự điều động mình lên tư thế nắm quyền chỉ huy. Chính quyền Mỹ không làm ngơ để cho quyền bính lọt vào tay Nhu. Diệm phải được dành cho cơ hội để loại bỏ Nhu và bè lũ, và thay vào đó, những phân tử tốt nhất có thể tìm thấy, quân sự cũng như dân sự. Nếu ông đại sứ đã cố gắng thuyết phục Diệm mà Diệm vẫn ngoan cố, thì lúc đó chúng ta phải đứng trước tình huống là ngay cả Diệm cũng không được duy trì nữa. Ông đại sứ và tổ hành động tại chỗ phải cấp tốc cứu xét việc tìm người lãnh đạo thay thế, và soạn thảo những kế hoạch chi tiết để thay thế Diệm, khi cần. Không cần phải nói, chắc ông đại sứ sẽ tham khảo ý kiến với đại tướng Harkins về những biện pháp cần thiết để bảo vệ nhân viên Mỹ trong suốt thời kỳ khủng hoảng... Ông đại sứ nên hiểu rằng chúng tôi không thể từ

Hoa Thịnh Đón đưa ra những chi tiết hành động, nhưng ông đại sứ cũng nên hiểu rằng chúng tôi triệt để đứng sau lưng ông đại sứ trong tất cả những hành động nhằm đạt tới mục tiêu của chúng ta" (Telegram 243, State to Lodge, Aug 24, 1963, Box 198, National Security File, John F. Kennedy Library).

Đoạn văn trên của bức công điện có thể tóm tắt như sau: **"Diệm phải loại bỏ Nhu. Nếu không, chính Diệm sẽ bị loại bỏ. Hãy cấp tốc sửa soạn kế hoạch thay thế Diệm, ông đại sứ được toàn quyền hành động để đạt mục tiêu".**

Loại bỏ ông Diệm bằng cách nào ? Bức công điện viết tiếp: **"Ông đại sứ cũng có thể nói cho**

những tướng lãnh "thích hợp" biết rằng: chúng ta sẽ trực tiếp ủng hộ họ trong thời kỳ tạm quyền, khi bộ máy chính quyền trung ương bị ngưng."

Câu này có thể viết lại một cách sùng sượng như sau: "**Ông đại sứ hãy nói cho các tướng lãnh biết: lật đổ chính quyền trung ương đi, Mỹ sẽ ủng hộ**".

Bức công điện nói trên (mà sau này sử sách gọi là bức công điện ngày 24/8) mang chữ ký chấp thuận (approved) hoặc thông qua (cleared) của những người sau đây: Roger Hillsman, phụ tá bộ ngoại giao, W. Averell Harriman, thứ trưởng ngoại giao đặc trách chính trị vụ, Michael V. Forrestal, chuyên viên về VN và Đông Nam Á tại tòa Bạch Ốc và George Ball, thứ trưởng ngoại giao.

Tác giả của bức công điện là Hillsman và Harriman. Hai người này đã hành động gấp rút và trí trá, vượt mọi thủ tục thường lệ TT Kennedy, tổng trưởng ngoại giao Dean Rusk, tổng trưởng quốc phòng McNamara, tổng tham mưu trưởng liên quân Maxwell Taylor, giám đốc trung ương tình báo MacCone, tất cả đã bị qua mặt. Hôm đó những nhân vật này đang nghỉ cuối tuần. Họ chỉ được thông báo và đọc cho nghe trong điện thoại. Và trong điện thoại, mỗi vị đều được biết: tổng thống đã chấp thuận, hoặc cấp trên trực tiếp của họ đã chấp thuận. Riêng TT Kennedy thì được phúc trình rằng ngoại trưởng Dean Rusk đã chấp thuận... Còn ngoại trưởng Dean Rusk đã chấp thuận, và được cho biết trong điện thoại rằng TT Kennedy đã chấp thuận.

Công điện gửi đi lúc 9 giờ 36 phút tối 24/8 và khoảng 11 giờ tối hôm đó, đại tướng Taylor mới nhận được bản sao. Ông nổi giận cho rằng "nhóm chống đối Diệm nằm trong Bộ Ngoại Giao đã lợi dụng lúc các viên chức cao cấp trong chính phủ vắng mặt để đưa ra những chỉ thị mà nếu được soạn thảo trong những trường hợp bình thường sẽ không bao giờ được chấp thuận". (Kennedy in Vietnam, trang 116).

2) Công điện ngày 26/8, đại sứ Lodge gửi Bộ Ngoại Giao.

Đại sứ Lodge nhận được công điện nói trên của bộ ngoại giao vào sáng chủ nhật 25/8. Ông bèn họp tham mưu, và quyết định đi thẳng với các tướng lãnh VN. Ông lập luận rằng: ông Diệm sẽ chẳng bao giờ chấp nhận những khuyến cáo của Hoa Kỳ về việc loại bỏ ông Nhu. Nói cho ông Diệm biết lập trường của tòa Bạch Ốc, sẽ không ích lợi gì. Chẳng những vậy, còn có thể khiến cho ông Diệm đâm ra nghi ngờ các tướng lãnh.

Dưới đây là bức công điện của đại sứ Lodge trả lời bộ ngoại giao:

"Tôi tin rằng Diệm sẽ không chấp thuận những đòi hỏi của chúng ta. Đồng thời, khi đưa những đòi hỏi ấy ra, chúng ta sẽ cho Nhu cơ hội đề phòng trước hoặc chặn đứng hành động của quân đi, đó là một cuộc mạo hiểm không nên làm, bởi vì hiện nay Nhu đang nắm giữ những lực lượng chiến đấu tại Saigon. Vì vậy, tôi đề nghị, chúng ta nên đi thẳng với các tướng lãnh, mà không cho Diệm biết. Tôi sẽ nói cho các tướng lãnh biết rằng chúng ta chủ trương giữ Diệm lại, không có Nhu. Nhưng trên thực tế, giữ Diệm hay không là tùy ở họ. Tôi cũng sẽ yêu cầu các tướng lãnh làm những điều cần thiết để thả các lãnh tụ Phật giáo và thi hành thỏa ước ngày 16/8. Tuy nhiên tôi không đề nghị ra tay hành động, cho đến khi chúng ta có được những kế hoạch trốn thoát và tránh né (evasion, escape) thỏa đáng. Tướng Harkins đồng ý. Ngày mai, hồi 11 giờ sáng, tôi sẽ trình ủy nhiệm thư lên TT Diệm". (Lodge to State, quoted in telegram 6346 Forrestal to President, Aug 25, 63. Box

198, National security files, John F. Kennedy library).

Có ba điểm quan hệ trong bức công điện của đại sứ Lodge. Thứ nhất: không cần phải nói với Diệm loại bỏ Nhu, mà bảo các tướng lãnh loại bỏ Nhu. Thứ hai: cho phép các tướng lãnh VN được tùy ý giữ Diệm hay loại bỏ Diệm. Thứ ba: toà đại sứ Mỹ đã nghĩ đến việc giúp đỡ các nhân viên Mỹ và các tướng lãnh VN trốn thoát trong trường hợp đảo chánh thất bại.

Đại sứ Lodge gửi công điện đi ngày 26/8. Cùng ngày đó, ông nhận được công điện vắn tắt sau đây của bộ ngoại giao: "*Đồng ý với sự sửa đổi đã đề nghị*". Nguyên văn "Agree to modification proposed". (telegram Ball to Lodge, 26/8/63, Box 198, national security files, John F Kennedy library, được trích dẫn trong Kennedy in Viet Nam, trang 116)

Tức là bộ ngoại giao Mỹ chấp thuận toàn bộ kế hoạch của đại sứ Lodge: đi thẳng với các tướng lãnh để giải quyết vấn đề loại bỏ ông Nhu, và có thể loại bỏ cả ông Diệm.

3) Công điện ngày 28/8, TT Kennedy gửi đại sứ Lodge.

Sáng thứ hai, ngày 26/8, TT Kennedy trở về tòa Bạch Ốc sau cuộc nghỉ cuối tuần tại Hyannisport. Ông khám phá ra những mờ ám chung quanh bức công điện 24/8. Tổng trưởng quốc phòng McNamara không được tham khảo ý kiến, không được thông báo. Giám đốc CIA MacCone, đại tướng Taylor và ngoại trưởng Rusk cũng không được tham khảo. Ngoại trưởng Rusk đã đồng ý cho gửi bức công điện đi, và tưởng rằng TT Kennedy đã đồng ý. Và TT Kennedy đã đồng ý cho người gửi bức công điện đi, và tưởng rằng ngoại trưởng Rusk đã đồng ý.

Harriman và Kennedy

Theo các tài liệu, thì sau khi khám phá ra những điều khuất tất, TT Kennedy đã giận dữ như chưa từng thấy. Trưa hôm đó (26/8), một cuộc tranh luận sôi nổi đã diễn ra tại tòa Bạch Ốc, trước sự hiện diện của Kennedy. Phần đông những người có mặt đều bất mãn với nội dung của bức công điện và lẽ lối làm việc của Hillsman và Harriman. Vấn đề được đặt ra một cách khẩn trương: có nên rút lại bức công điện 24/8 hay không? Tuy đa số những người có mặt không đồng ý với nội dung của bức công điện, nhưng không một ai tán thành việc rút lại hoặc hủy bỏ bức công điện. Vì vậy, bức công điện vẫn giữ nguyên hiệu lực của nó.

Chẳng những vậy, ngày 27/8, khi TT Kennedy gặp lại các cố vấn trong tòa Bạch Ốc, ngoại trưởng Rusk còn nhấn mạnh rằng: "chúng ta phải cho các viên chức chúng ta ở Saigon biết rằng chúng ta sẽ không thay đổi những chỉ thị đang có, những chỉ thị mà họ đã căn cứ và để tiến hành nhiều công việc rồi" (Memorandum of Conference with the President, Aug 27, 63, John F. Kennedy library)

Một vấn đề khác, không kém khẩn trương, cũng đã được đặt ra trong phiên họp, liệu các tướng lãnh VN sẽ thành công hay không? Đối với TT Kennedy, thì đây là một vấn đề sinh tử. Chính quyền mang tên ông đã được gắn liền với những thất bại ê chề và rúng động dư luận trong vụ Vịnh Con Heo và Ai Lao mới đây. Nếu cuộc đảo chánh thất bại, ông là người phải chuốc lấy mọi tiếng xấu và khinh khi của dư luận, trong cũng như ngoài nước.

Vì vậy, ngày 27/8, bộ ngoại giao được lệnh phải đánh điện yêu cầu đại sứ Lodge cho biết thêm chi tiết về âm mưu đảo chánh và về những tướng lãnh đang âm mưu đảo chánh. Đ/s

Lodge bèn cấp tốc gửi công điện về Hoa Thịnh Đốn đoán quyết rằng: "*cuộc đảo chính có viễn tượng rất tốt, nếu tri hoãn, cơ may thành công sẽ giảm đi*" (The Overthrow of Ngo Dinh Diem, United States Viet Nam Relation III, trang 19).

Nhưng, khi bộ ngoại giao đánh điện hỏi đại sứ Lodge, thì tướng Taylor ở Ngũ Giác Đài cũng đánh điện cho tướng Harkins tư lệnh MAGV tại Saigon để hỏi về "tỷ lệ thành công" của cuộc đảo chính mà các tướng lãnh VN đang sửa soạn. Tướng Taylor cũng cho tướng Harkins biết rằng công điện ngày 24/8 đã không có sự tham gia ý kiến của bộ quốc phòng hoặc của bộ tổng tham mưu liên quân. Tướng Taylor còn nói rằng: "các viên chức chánh phủ đang suy nghĩ lại bức công điện đó". (FYI State to Saigon, Telegram 3368-63, Taylor to Harkins, Aug 28, 63, Box 316, national security files, John F. Kennedy library, được trích dẫn trong Kennedy in Viet Nam, trang 123)

Tướng Harkins

Trái với đại sứ Lodge, tướng Harkins không lạc quan lắm về khả năng của các tướng đảo chánh. Theo ông, cán cân lực lượng về phía những đạo quân trung thành với ông Diệm. Sau khi nhận được điện tín của tướng Taylor, tướng Harkins bèn đánh điện về tòa Bạch Ốc cho biết quan điểm của ông, và kết luận đại khái rằng: ông không tin rằng tòa Bạch Ốc có đủ lý do để đốc toàn lực chấp nhận một cuộc đảo chánh trong lúc này. (The Overthrow of Ngo Dinh Diem, III, trang 19).

Hai quan điểm đối nghịch nhau của đại sứ Lodge và tướng Harkins từ Saigon đánh về, đã làm cho TT Kennedy cực kỳ hoang mang. Ủy ban An Ninh Quốc gia (UBANQG) cấp tốc nhóm họp trưa ngày 28/8, cãi nhau như một cái chợ bên Ai Cập. Theo Arthur Schlesinger trong cuốn Robert Kennedy and His Time, thì các nhân viên thuộc bộ ngoại giao chủ trương phải tiến tới việc lật đổ ông Diệm. Chống lại chủ trương đó, có đại sứ Nolting.

Cuộc họp của UBANQG kết thúc chiều hôm đó (28/8). Các ủy viên ủy ban vẫn chia rẽ và tòa Bạch Ốc vẫn không có được một quyết định dứt khoát cho vấn đề. Ngay tối hôm đó, TT Kennedy gửi cho đại sứ Lodge một mật điện trong đó tổng thống tái xác nhận chủ trương đảo chánh của tòa Bạch Ốc, nhưng ý kiến ấy hoàn toàn tùy thuộc vào sự nhận định tại chỗ của ông đại sứ, và tôi tin rằng ông đại sứ sẽ không ngần ngại cho lệnh hoãn lại hoặc thay đổi kế hoạch bất cứ lúc nào ông đại sứ thấy là cần". (Telegram 269, Kennedy to Lodge Aug 28, 1963, Box 316, national security files, John F. Kennedy library).

Mật điện nói trên của TT Kennedy là một sử liệu vô cùng quý giá, chứng minh sự tham gia tích cực của chánh quyền Mỹ trong vụ lật đổ TT Ngô Đình Diệm năm 1963. Hơn thế nữa, nó còn là hành vi trực tiếp dẫn thân của nhân vật cao cấp nhất trong hệ thống quyền lực và quyền bính của Hoa Kỳ, trong vụ lật đổ một tổng thống của miền Nam Việt Nam....

4) Công điện ngày 29/8, đại sứ Lodge gửi ngoại trưởng Rusk.

Sau khi nhận được mật điện 269 của TT Kennedy, đại sứ Lodge bèn tức tốc gửi công điện cho ngoại trưởng Rusk, khẳng định rằng Mỹ không thể nào tháo lui được nữa, và phải lật đổ Diệm. Dưới đây là những đoạn quan trọng của bức công điện:

"Chúng ta đang ở trên một tiến trình hành đung không thể tháo lui được nữa: việc lật đổ Ngô Đình Diệm. Không thể tháo lui, phần về uy tín của nước Mỹ đã công khai gắn liền với vụ này: sự gắn liền ấy sẽ trở nên lớn hơn khi những sự việc đã bị

tiết lộ ra ngoài Trên một ý nghĩa căn bản hơn, không thể tháo lui, bởi vì theo tôi, không có hy vọng gì thắng được cuộc chiến tranh này với một Ngô Đình Diệm còn ngồi ở chính quyền. Càng không hy vọng gì Diệm hoặc bất cứ người nào trong gia đình Diệm có khả năng lãnh đạo đất nước và tranh thủ được sự hậu thuẫn của những thành phần đáng kể trong dân chúng, như giới trí thức trong và ngoài chánh quyền, dân sự cũng như quân sự, chưa nói đến nhân dân Hoa Kỳ. Trong những tháng gần đây và đặc biệt trong những ngày gần đây, anh em Diệm đã làm cho những thành phần dân chúng nói trên chán ghét đến cực độ. Vì vậy, bản thân tôi hoàn toàn đồng ý với sách lược mà tôi được lệnh phải thi hành, chiếu công điện ngày chủ nhật vừa qua. Cơ may thành công của cuộc đảo chánh tùy thuộc vào các tướng lãnh VN một mức độ nào đó, nhưng cũng tùy thuộc vào chúng ta, ít nhất cùng một mức độ đó. Chúng ta phải khởi sự làm một cố gắng toàn diện để thúc đẩy các tướng lãnh hành động mau lẹ" (Telegram 375, Lodge to Stae Aug 29, 1963, Box, National security files, John F. Kennedy library)

Bức công điện của đại sứ Lodge có thể tóm tắt như sau: *chúng ta người Mỹ, không thể lùi được nữa, phải lật đổ Ngô Đình Diệm.*

Điều đáng nói, là: *trong các công điện trước, đại sứ Lodge chỉ nói đến việc loại bỏ ông Nhu, loại bỏ hay giữ ông Diệm để tùy ở các tướng lãnh. Nhưng trong bức công điện nói trên, đại sứ Lodge đã minh thị nói đến sự cần thiết phải loại bỏ ông Diệm và gia đình ông Diệm.*

Đại sứ Lodge viết tiếp: "*Nếu các tướng lãnh đòi chúng ta phải công khai tuyên bố cắt viện trợ, chúng ta cũng sẽ chấp nhận làm điều đó, miễn là họ hiểu rằng họ sẽ phải khởi sự cùng một lúc với lời tuyên bố của chúng ta*".

Một sự việc đã xảy ra, khiến đại sứ Lodge trở nên quyết liệt trong bức công điện. Số là, sáng ngày 29/8, trưởng nhiệm CIA và Lou Conein đã được gọi đến trụ sở MACV cho xem bức công điện của đại tướng Taylor gửi cho tướng Harkins trong đó có câu "*các viên chức trong chính phủ đang suy nghĩ lại bức công điện ngày 24/8*". Buổi sáng hôm đó, Conein cũng có hẹn với tướng Dương văn Minh, người được coi là lãnh tụ của cuộc đảo chánh. Cuộc gặp gỡ rất là chiếu lệ, Conein đã được chỉ thị của CIA không được hứa hẹn gì với tướng Minh. Sự việc này đã khiến tướng Minh cực kỳ lo ngại, ông nghĩ rằng Mỹ đang chơi trò phản bội đối với các tướng đảo chánh. Tướng Minh bèn đòi Mỹ phải tỏ dấu hiệu ủng hộ các tướng lãnh đảo chánh bằng cách ngưng viện trợ cho chế độ Ngô Đình Diệm.

Khi biết rõ câu chuyện của tướng Minh, đại sứ Lodge nổi giận và đòi Richardson (trưởng nhiệm CIA tại Saigon) cho biết lý do. Richardson bèn trả lời rằng: Hoa Thịnh Đốn đang suy nghĩ lại và có vẻ hối tiếc về công điện ngày 24/8. Khi nghe vậy, đại sứ Lodge đã phải vội vàng gửi ngay công điện về bộ ngoại giao, khẳng định rằng: Mỹ không thể nào tháo lui được nữa và phải lật đổ Ngô Đình Diệm.

Chúng ta thấy: vai trò của Mỹ trong vụ đảo chánh 1963 đã quá rõ rệt và quá lộ liễu. Đại sứ Lodge đã khẳng định trong đoạn 2 của bức công điện. "*cơ may thành công của cuộc đảo chánh tùy thuộc vào các tướng lãnh một mức độ nào đó, nhưng nó tùy thuộc vào chúng ta, ít nhất cùng một mức độ đó*". Đại sứ Lodge

muốn nói rằng: nếu Mỹ không trực tiếp và tích cực nhúng tay vào, thì cuộc đảo chánh sẽ chẳng bao giờ thành công.

Nhưng còn một sự thực khác mà đại sứ Lodge không nói ra, sợ làm nản lòng tòa Bạch Ốc. Sự thực đó, là: nếu Mỹ không trực tiếp và tích cực nhúng tay vào, thì các tướng sẽ chẳng bao giờ dám đảo chánh ông Diệm.

Và bây giờ, chúng ta hãy suy nghĩ theo từng giai đoạn.

1 - Nếu Mỹ triệt để ủng hộ ông Diệm, nhưng không chống ông Diệm, các tướng lãnh sẽ chẳng bao giờ dám đảo chánh.

2 - Nếu Mỹ không triệt để ủng hộ ông Diệm, nhưng không chống ông Diệm, các tướng lãnh cũng chẳng bao giờ dám đảo chánh.

3 - Nếu Mỹ chống ông Diệm, nhưng không chống đối công khai, các tướng lãnh cũng sẽ chẳng bao giờ dám đảo chánh.

4 - Nếu Mỹ công khai chống ông Diệm, nhưng không cho CIA đến móc nối, các tướng lãnh cũng sẽ chẳng bao giờ dám đảo chánh.

5 - Nếu Mỹ cho CIA đến móc nối, nhưng lại không có một hành động cụ thể và công khai nào chứng tỏ Mỹ quyết tâm lật đổ ông Diệm (như cắt viện trợ), các tướng lãnh cũng sẽ chẳng bao giờ dám đảo chánh.

Cái nếu thứ 5 đã xảy ra. Trong suốt thời gian tháng 8/1963, nhất là từ ngày đại sứ Lodge đến, Lucien Conein để đến móc nối khuyến khích các tướng lãnh đảo chánh nhất là hứa hẹn rằng Mỹ sẽ triệt để ủng hộ họ trong thời gian chuyển tiếp sau khi bộ máy chính quyền trung ương bị phá sập. Mặc dù vậy, các tướng lãnh vẫn không dám hành động. Hơn ai hết, họ thuộc nòng cốt bài học 1960 của đại tá Nguyễn Chánh Thi. Họ ý thức một cách sâu sắc rằng: nếu Mỹ không dấn thân, nếu Mỹ không nhập cuộc, thì cuộc đảo chánh sẽ chẳng bao giờ thành công. Chẳng những không thành công, mà còn mang họa. Họ cũng ý thức một cách sâu sắc rằng: sự nhập cuộc và dấn thân của Mỹ phải được thể hiện bằng hành động cụ thể nhất, ngoạn mục nhất và dễ kích động quần chúng nhất, đó là: chính quyền Mỹ phải cắt viện trợ và tuyên bố cắt viện trợ. Chỉ trong trường hợp đó và chỉ với điều kiện đó, họ mới dám đảo chánh.

Các tướng lãnh trong nhóm đảo chánh, tướng Trần Văn Đôn, tướng Trần Thiện Khiêm, tướng Dương Văn Minh, và kể cả tướng Lê Văn Kim - người có ý thức chính trị nhất trong nhóm - không phải là những con người chính trị, hoặc cách mạng. Vì vậy họ thiếu hẳn cái khí phách và can trường của những con người chính trị hoặc cách mạng. Họ không có tầm vóc của những người lãnh đạo. Họ được đào tạo để phục tùng và để được người khác lãnh đạo. Họ cần phải được người khác lãnh đạo và họ cho có hiệu năng khi được người khác lãnh đạo. Đó là một sự thật đáng buồn. Sự thật ấy, quốc dân VN đã có dịp nhìn thấy ra sau khi ông Diệm bị lật đổ.

5) Công điện ngày 29/9 của ngoại trưởng Rusk

Công điện ngày 29/8 nói trên của đại sứ Lodge đã được đưa ra mổ xẻ tại Hội Đồng An Ninh Quốc Gia nhóm họp khẩn cấp ngay hôm đó tại tòa Bạch Ốc. Và buổi chiều ngày 29/8, ngoại trưởng Rusk cấp tốc đánh điện cho đại sứ Lodge biết quyết định của hội đồng. Dưới đây là những điểm chính:

a) Cho phép tướng Harkins (tư lệnh quân đi Mỹ tại VN) được gặp các tướng đảo chánh để nói cho họ biết Mỹ triệt để ủng hộ việc loại bỏ Ngô Đình Nhu, cũng như sẽ ủng hộ một cuộc đảo chánh có nhiều cơ may thành công, nhưng Mỹ không dự tính việc trực tiếp dùng quân đội Mỹ để tiếp tay cho nhóm đảo chánh.

Cho phép đại sứ Lodge được quyền loan báo việc Mỹ ngưng viện trợ cho chính quyền Ngô Đình Diệm, vào thời điểm với những điều kiện do tòa đại sứ lựa chọn. (Cablegram from secretary Rusk to Ambassador Lodge Aug 29/8/63, được in lại trọn vẹn dưới số 40 trong The Pentagon Papers, tr. 198-199)

Cũng ngày hôm đó (29/8), TT Kennedy gửi một mật điện cho đại sứ Lodge, xác nhận triệt để ủng hộ việc lật đổ chính quyền Ngô Đình Diệm. Nhưng tổng thống không đồng ý về điểm chính quyền Mỹ "không còn đường tháo lui". Ông bị ám ảnh bởi sự thất bại trong vụ Vịnh Con Heo tại Cuba năm 1961, vì vậy ông khuyên đại sứ Lodge phải cực kỳ thận trọng. Bức mật điện viết: "Kinh nghiệm cho tôi biết rằng: hành động mà thất bại sẽ tai hại hơn là không hành động và bị coi là thiếu quả quyết... Chúng ta hành động, là để thắng. Vì vậy, thà đổi ý (không hành động) còn hơn là (hành động mà) thất bại" (Telegram Kennedy to Lodge Aug 29/8/63, national security files, John F. Kennedy library)

Trong hai ngày cuối cùng của tháng 8/63, tòa Bạch Ốc bận rộn như đại bản doanh hành quân của một đoàn quân viễn chinh. TT Kennedy và các cố vấn của ông ở trong tình trạng báo động. Tất cả trí não và ý chí của tòa Bạch Ốc đều hướng về một cuộc đảo chánh sẽ xảy ra bất cứ giờ phút nào tại miền Nam VN để lật đổ chính quyền Ngô Đình Diệm.

Vì TT Kennedy chủ trương rằng đã ra tay hành động là phải thắng, cho nên quân lực Mỹ đã được huy động để tránh cho nước Mỹ một vụ Vịnh Con Heo thứ hai. Một lực lượng đặc nhiệm hải quân gồm tàu chở trực thăng đổ bộ và khu trục hạm được lệnh tuần tiễu ngoài khơi VN. Tại Okinawa, hai tiểu đoàn thủy quân lục chiến Mỹ tăng cường, tổng cộng 3 ngàn người, được đặt trong tình trạng báo động 24/24. Mặt dầu vậy, ngoại trưởng Rusk vẫn không an tâm, ông lo sợ quân đảo chánh có thể bị quân đội chính phủ đè bẹp và cuộc nổ súng sẽ kéo dài trong nhiều ngày. Ông đòi Hillsman phải đệ trình một bản phân tích tình hình và cho biết những khả năng về phía Mỹ để giúp nhóm đảo chánh thành công mau lẹ. Hillsman đệ trình bản phân tích, trong đó có câu: "*Nếu cần, chúng ta sẽ đưa quân chiến đấu Mỹ vào Saigon để giúp quân đảo chánh đạt được chiến thắng*". Nguyên văn: if necessary, we should bring in US combat troops to assist the coup group to achieve victory (Memorandum Hillsman to Rusk, Aug 30, 63, Chicago Sun Times, June 23, 1971, được trích dẫn trong Kennedy in Vietnam, trang 126)

Về phần đại tướng Harkins, tuân theo chỉ thị của TT Kennedy, ông mời tướng Trần Thiện Khiêm tới bản doanh MAGV sáng ngày 31/8 và cho tướng Khiêm biết: "*Nếu các tướng lãnh sẵn sàng lật đổ Diệm, Hoa Kỳ sẽ ủng hộ*". Tướng Khiêm bèn đi gặp tướng Dương Văn Minh, rồi chiều hôm đó trở lại báo cho tướng Harkins biết rằng tướng Dương Văn Minh đã thôi không nghĩ đến chuyện đảo chánh nữa, vì lý do: nhóm đảo chánh không đủ lực lượng để đương đầu với quân chính phủ. *Sự thật, đó chỉ là một lối giải thích. Lý do sâu xa đã khiến*

nhóm đảo chánh ngưng lại, là: họ không tin Mỹ đã thực sự dân thân. Họ chờ đợi ở Mỹ một hành động dứt khoát và cụ thể, tức là cúp viện trợ và tuyên bố cúp viện trợ, điều mà Mỹ do dự chưa dám làm. Cuộc đảo chánh vào cuối tháng 8 đã không xảy ra, như Mỹ dự kiến.

6) Lời tuyên bố của TT Kennedy ngày 2/9

Việc các tướng lãnh Saigon ngưng lại không đảo chánh, được Hoa Thịnh Đốn coi như là một thất bại của chính người Mỹ. Hội đồng ANQG và các cố vấn tòa Bạch Ốc họp liên miên để tìm biện pháp đối phó với tình thế mới. Vấn đề anh em ông Diệm bỗng nhiên mang một kích thước lớn hơn: đó là kích thước của chính nghĩa Hoa Kỳ trong vùng Đông Nam Á'.

PTT Johnson

Các ông Hillsman, Harrman và Katenburg (thuộc bộ ngoại giao) vẫn chủ trương phải lật đổ ông Diệm để tăng cường hiệu năng chiến đấu chống cộng của miền Nam, nếu không, người Mỹ sẽ phải rút khỏi miền Nam. Ngoại trưởng Rusk không đồng ý, ông chủ trương không rút khỏi miền Nam mà cũng không lật đổ Ngô Đình Diệm. Riêng phó tổng thống Johnson thì dứt khoát. Theo ông, người Mỹ không nên lật đổ ông Diệm, vì sau đó sẽ không tìm được người lãnh đạo có tầm vóc như ông Diệm. PTT Johnson còn nói: "*chúng ta nên chấm dứt cái trò vừa đánh trống vừa ăn cướp và trở lại nói chuyện thẳng với chính quyền Saigon*". Nguyên văn: we should stop playing cops and robbers and get back to talking straight to Saigon Government" (The Pentagon Paper, p. 174)

Đang khi đó TT Kennedy tỏ ra vô cùng bức bối

Ngày 2/9 TT Kennedy lên đài truyền hình CBS, tuyên bố: "*chúng ta thấy những cuộc đàn áp Phật giáo (tại miền Nam VN) là những hành động cực kỳ thiếu khôn ngoan. Và bây giờ chúng ta không thể làm gì khác hơn là khẳng định một cách rõ rệt rằng: chúng ta không nghĩ đó là phương thức để chiến thắng CS*" .

Ký giả Walter Conkrite hỏi: "Liệu chính quyền Ngô Đình Diệm có còn thì giờ để lấy lại sự hậu thuẫn của quần chúng hay không ?" TT Kennedy trả lời: "còn, nếu họ chịu thay đổi chính sách, và có lẽ thay đổi cả nhân sự".

Trong bối cảnh chính trị lúc đó, ai cũng hiểu rằng: khi ám chỉ đến một sự thay đổi nhân sự trong chính quyền Ngô Đình Diệm, TT Kennedy muốn nói đến việc loại bỏ Ngô Đình Nhu. *Đây là lần đầu tiên trong lịch sử bang giao Mỹ-Việt, một vị tổng thống Hoa Kỳ công khai và minh thị lên án chính quyền miền Nam. Nghiêm trọng hơn, tổng thống Hoa Kỳ đã công khai kết tội anh em ông Diệm "đàn áp Phật giáo". Tổng thống Hoa Kỳ đã công khai đứng vào hàng ngũ của nhóm đấu tranh quá khích tại Saigon đang đòi lật đổ chính quyền.*

Tổng thống Hoa Kỳ đã công khai đồng hóa nhóm quá khích ấy với Phật giáo, và đã minh thị đồng hóa nhóm quá khích ấy với nhân dân VN. Những sai lầm thô bạo nói trên đã hầu hết được các tác giả sau này phê phán nghiêm khắc, coi đó như những xuẩn động của chính quyền Kennedy.

Cùng ngày 2/9 tại Saigon, tờ Times of Vietnam (của chính phủ) kéo tit lớn tố cáo CIA âm mưu đảo chính chống lại chính quyền miền Nam VN. Bang giao giữa dinh Độc Lập và tòa Bạch Ốc đã căng thẳng lại càng căng thẳng hơn. Sự kiện này đã được nhóm đấu tranh quá khích tại Saigon triệt để khai thác. Nó cũng được nhóm chống Ngô Đình Diệm trong tòa Bạch Ốc triệt để khai thác.

Đang khi đó, anh em ông Diệm càng ngày càng tỏ ra quyết liệt đối với nhóm đấu tranh quá khích, cũng như đối với những đòi hỏi của tòa Bạch Ốc.

7) Công điện số 478, đại sứ Lodge gửi bộ ngoại giao

Sau những lời tuyên bố của TT Kennedy trên đài truyền hình CBS, tòa Bạch Ốc vẫn không tìm hướng đi rõ rệt, nhất là không tìm được giải pháp cho vấn đề Ngô Đình Diệm. Đúng lúc đó Robert Kennedy xuất hiện.

Robert Kennedy

Trong một phiên họp các cố vấn về chính sách đối ngoại của TT Kennedy tại tòa Bạch Ốc,

Robert Kennedy nói: *"Nếu thấy không thể thắng được chiến tranh VN dưới bất cứ một chính thể nào tại miền Nam, thì bây giờ là lúc Hoa Kỳ nên rút khỏi miền Nam. Nhưng nếu nhận định rằng chế độ Ngô Đình Diệm là một trở ngại cho cuộc chiến thắng, thì đại sứ Lodge phải được trao cho toàn quyền hành động để đem lại những thay đổi cần thiết"*.

Vấn đề cắt viện trợ lại được đặt ra, nhất là vấn đề cắt lương của Lực Lượng Đặc Biệt do đại tá Lê Quang Tung chỉ huy. Và vấn đề lật đổ chính quyền Ngô Đình Diệm lại được đem lên thăm xanh của tòa Bạch Ốc.

Robert Kennedy, thay mặt anh ruột, đề nghị Ngũ Giác Đài cho biết ý kiến của các cố vấn quân sự tại chiến trường miền Nam để giúp tòa Bạch Ốc có dữ kiện hầu tìm một giải pháp thỏa đáng và dứt khoát cho vấn đề VN.

Đại tướng Taylor, tham mưu trưởng liên quân HK, bèn cử trung tướng Victor Krulag đi VN. Roger Hillsman, vì sợ Ngũ Giác Đài không am hiểu chính trị và sẽ gây trở ngại cho chủ trương lật đổ Ngô Đình Diệm, cho nên bèn đề nghị Joseph Mendenhall cùng đi với tướng Krulag.

Phái đoàn "đi tìm sự thật" đến VN ngày 7/9, và trở về Hoa Thịnh Đốn ngày 9/9. Trong hai ngày, họ đã tìm thấy sự thật !

Ngày 10/9, TT Kennedy và các cố vấn họp khẩn cấp tại tòa Bạch Ốc để nghe phái đoàn tường trình về chuyến đi tìm sự thật.

Theo Mendenhall (thuộc phe Hillsman - Do Thái) thì chính quyền Ngô Đình Diệm đang đi đến sụp đổ toàn diện, dân chúng sợ và ghét vợ chồng Ngô Đình Nhu tình hình có thể đưa đến một cuộc chiến tranh tôn giáo, hoặc một phong trào quần chúng rộng lớn đi theo VC. Mendenhall kết luận: *"Nhu phải ra đi, nếu chúng ta muốn thắng cuộc chiến tranh VN"* (Memorandum of conference with the president, sept 10, 1963, Box 316, national security files, John F. Kennedy library, được trích dẫn trong Kennedy in Vietnam, trang 135)

Quan điểm của tướng Krulag thì hoàn toàn khác. Theo tướng Krulag thì *cuộc chiến đấu quân sự vẫn đang tiến hành với một nhịp độ đáng khâm phục. Cuộc khủng hoảng chính trị cũng có ảnh hưởng đến, nhưng không bao nhiêu, VC sẽ thua, nếu Mỹ vẫn tiếp tục những chương trình viện trợ về quân sự và xã hội, không cần lý đến những thiếu sót trầm trọng của chính quyền Ngô Đình Diệm* (Report, Visit to Vietnam, 7-8, sept 1963, Box 316, national security, JFK library, được trích dẫn trong Kennedy in Vietnam, trang 135)

Nghe xong phúc trình đối chọi nhau của hai người cùng đi trong một phái đoàn tìm sự thật, TT Kennedy chỉ còn biết kêu trời.

Chính lúc đó, đại sứ Lodge lại nhảy vào vòng chiến, lần này với sự trắng trợn và quyết liệt ít thấy nơi một nhà ngoại giao Tây phương. Trong một công điện đặc biệt gửi về Hoa Thịnh Đốn (công điện số 478) đại sứ Lodge khẳng định rằng: chính quyền miền Nam đã hiển nhiên tách rời ra khỏi thực tế. Ông ví chế độ Diệm với một chiếc tàu đang chìm dần xuống biển. Ông chủ trương chính quyền Mỹ phải cố gắng một lần nữa để khích lệ một cuộc đảo chánh. Và ông kết luận: "*đã đến lúc HK phải dùng mọi chế tài hữu hiệu có trong tay để lật đổ chính quyền hiện hữu và thiết lập một chính quyền khác*". Nguyên văn: The time has arrived for the US to use what effective sanctions it has to bring about the fall of the existing government and the in installation of another" (Telegram 478, Saigon to State, Box 316, nationalsecurity file JFK library, được trích dẫn trong Kennedy in Vietnam, trang 138)

Trong công điện, đại sứ Lodge còn cho biết: biện pháp chế tài hữu hiệu nhất, sẽ là cắt viện trợ trong một số lãnh vực lựa chọn, như một tín hiệu ủng hộ cuộc đảo chánh, điều mà các tướng lãnh VN đã từng yêu cầu hồi cuối tháng 8 vừa qua.

8) Công điện ngày 17/9, tòa Bạch Ốc gửi đại sứ Lodge.

Công điện số 478 của của đại sứ Lodge được đem ra mổ xẻ trước hội đồng ANQG. Và ngày 17/9, tòa Bạch Ốc gửi cho đại sứ Lodge một công điện tóm tắt và xác quyết lập trường của Hội đồng về những biện pháp đối phó với tình hình miền Nam. Bức công điện gồm 10 điểm. Dưới đây là những điểm chính:

a/ Tòa Bạch Ốc chưa thấy có cơ hội tốt để lật đổ Ngô Đình Diệm lúc này (điểm 2 của công điện).

b/ Tòa Bạch Ốc cho phép đại sứ Lodge được tùy nghi trì hoãn những cuộc cung cấp hoặc chuyển tiền viện trợ của bất cứ một cơ quan Mỹ nào cho chánh quyền miền Nam, nếu đại sứ Lodge nghĩ rằng những cuộc cung cấp hoặc chuyển tiền viện trợ ấy không có lợi cho Mỹ. Tòa Bạch Ốc cũng nhấn mạnh rằng đại sứ Lodge nên sử dụng quyền này để hạn chế tất cả những hình thức viện trợ cho (hoặc qua) Ngô Đình Nhu hoặc những cá nhân liên hệ với Nhu, tỷ như Lê Quang Tung (điểm ba).

c/ Tòa Bạch Ốc chỉ thị cho đại sứ Lodge phải buộc chính quyền Ngô Đình Diệm phải cải thiện, như: thả hết sinh viên và Phật tử, cho báo chí được tự do ngôn luận, giới hạn mật vụ và cảnh sát chiến đấu vào nhiệm vụ hành quân tiêu trừ CSVN thay vì thiếu trừ đối lập, cải tổ nội các, chấp nhận tự do bầu cử chấp nhận phái đoàn Phật giáo quốc tế đến điều tra tại VN, hủy bỏ dụ số 10 (điểm 4)

d/ Tòa Bạch Ốc chỉ thị đại sứ Lodge phải làm áp lực buộc Ngô Đình Nhu ra khỏi VN (điểm 6)

e/ Tòa Bạch Ốc khuyên đại sứ Lodge nên mở lại và tiếp tục đối thoại với TT Diệm và thu lượm tin tức tình báo (điểm 8)

f/ Tòa Bạch Ốc khuyên chờ đợi ý kiến của đại sứ Lodge đối với chương trình phác họa ở trên, trước khi tòa Bạch Ốc có quyết định cuối cùng.

Đây chỉ là một kế hoạch tạm thời (Telegram 63516, White House to Lodge Sept 17, 63, The Pentagon Papers, p. 206)

Đọc bức công điện trên, chúng ta thấy *tòa Bạch Ốc vẫn giữ vững chủ trương phải lật đổ ông*

Diệm. Nhưng vì chưa có cơ hội tốt để lật đổ ông Diệm, nên tòa Bạch Ốc phải đưa ra một kế hoạch tạm thời để đối phó với tình hình tòa Bạch Ốc ban cho đại sứ Lodge toàn quyền tu chính. Và tòa Bạch Ốc sẽ chỉ đưa ra quyết định cuối cùng, sau khi nhận được phúc đáp của đại sứ Lodge

9) Công điện ngày 19/9, đại sứ Lodge gửi TT Kennedy

Công điện nói trên của tòa Bạch Ốc không làm cho đại sứ Lodge hài lòng. Ông không muốn tiếp xúc với ông Diệm. Ông cho rằng: đề nghị cải tổ cũng như đòi ông Diệm phải loại bỏ Ngô Đình Nhu, là một việc làm vô ích. Trước sau, ông vẫn chủ trương phải lật đổ ông Diệm để cải thiện miền Nam.

Ngày 19/9, đại sứ Lodge gửi cho TT Kennedy một công điện gồm 11 điểm. Dưới đây là những điểm chính:

a/ Đồng ý với tòa Bạch Ốc rằng hiện nay chưa có cơ hội tốt để lật đổ Diệm, vì vậy phải tạm thời làm bất cứ những gì chúng ta có thể làm được, trong khi chờ đợi cơ hội đó đến (điểm 1).

b/ Không kỳ vọng lắm vào những cuộc tiếp xúc với Diệm, cũng như không kỳ vọng lắm vào những hứa hẹn cải tổ của Diệm (điểm 2).

c/ Không nghĩ rằng việc công khai tiếp xúc với Diệm có thể giải quyết thỏa đáng những vấn đề mà tình thế đặt ra. Theo Dương văn Minh cho biết mới đây, thì : VC càng ngày càng lớn mạnh, càng được lòng dân, những cuộc bắt bớ vẫn tiếp tục, các nhà tù đầy ắp, thêm nhiều sinh viên đã đi theo VC, chính quyền càng ngày càng tham nhũng và ăn cắp tiền viện trợ Mỹ (điểm 4)

d/ Đang nghiên cứu biện pháp ngăn chặn viện trợ để trừng phạt Diệm Nhu mà không gây ra sự sụp đổ vỡ kinh tế và trở ngại cho nỗ lực chiến đấu của quân đội (điểm 5).

e/ Đề nghị tòa Bạch Ốc cứu xét vấn đề ủng hộ một quân đội biệt lập với chính quyền Ngô Đình Diệm. Bức công điện viết như sau: "*Tôi cũng nghĩ rằng bất cứ biện pháp chế tài nào mà chúng ta tìm được, phải được trực tiếp nói liền với một cuộc đảo chánh có triển vọng thành công. Ngoài viễn tượng nói trên, các biện pháp chế tài ấy sẽ không được áp dụng. Trong hướng đó, tôi nghĩ rằng chúng ta nên tiếp tục tiếp xúc với Big Minh và thúc giục ông ta tiến tới, nếu ông ta xem ra còn muốn hành động. Tôi (Cabot Lodge) đặc biệt nghĩ rằng tòa Bạch Ốc nên nghiêm chỉnh cứu xét vấn đề ủng hộ một quân đội VN biệt lập với chính quyền".* Nguyễn văn câu cuối cùng: I particularly think that the idea of supporting a Vietnamese Army independent of the government should be energetically studied. (Cablegram 544, ambassador Lodge to State dept., "For President only", sept 19, 63, The Pentagon Papers, p. 208-209)

Chúng ta cần ghi nhận những điều sau đây, liên quan tới bức công điện nói trên.

1/ Đại sứ Lodge bác bỏ việc mở lại những cuộc tiếp xúc với ông Diệm. Ông vẫn chủ trương phải lật đổ Ngô Đình Diệm.

2/ Đại sứ Lodge dùng lời lẽ của tướng Dương Văn Minh để lên án TT Ngô Đình Diệm.

3/ Đại sứ Lodge chủ trương phải tiếp tục tiếp xúc với tướng Dương Văn Minh, thúc dục tướng Minh làm đảo chánh.

4/ Đại sứ Lodge thúc dục tòa Bạch Ốc phải cứu xét vấn đề ủng hộ "một quân đi VN độc lập với chính quyền trung ương". Nói cách khác, một quân đội VN không chịu mệnh lệnh của vị tổng thống kiêm Tổng Tư Lệnh Tối Cao QLVNCH. Nói cách khác; một quân đi không nằm trong hệ thống chính quyền hợp hiến của quốc gia miền Nam. Nói cách khác: một quân đội chịu mệnh lệnh của ngoại bang và phục vụ ngoại bang trong những mưu đồ bất chính của ngoại bang.

Giữa tháng 1/63, một phái đoàn gồm tổng trưởng quốc phòng McNamara và đại tướng Taylor được TT Kennedy cử sang VN để thăm định tình thế, đồng thời ước tính triển vọng về một cuộc đảo chánh tại miền Nam. Phái đoàn rời Saigon ngày 2/10. *Bản phúc trình của họ lạc quan về tình hình quân sự, nhưng bi quan về tình hình chính trị. Họ khuyến cáo TT Kennedy phải áp dụng những biện pháp chế tài về kinh tế đối với TT Diệm. Một trong những biện pháp đề nghị là: ngưng viện trợ cho chính quyền Ngô Đình Diệm.*

Một điểm đáng ghi nhận là: trong chuyến đi, tướng Taylor và tổng trưởng quốc phòng McNamara đi đích thân đến thăm tướng Dương Văn Minh.....

10/ Công điện ngày 5/10, đại sứ Lodge gửi Bộ Ngoại Giao

Ngày 2/10, khi phái đoàn McNamara-Taylor rời Saigon để trở về Hoa Thịnh Đốn, thì Lucien Conein được lệnh của đại sứ Lodge phải mở lại những cuộc tiếp xúc với tướng Trần Văn Đôn. Hai người gặp nhau tại bờ biển Nha Trang. Trong cuộc gặp gỡ, tướng Đôn cho Conein biết: nhóm đảo chánh đã thuyết phục được tướng Tôn Thất Đính, và quân đi đã sẵn sàng để lật đổ ông Diệm. Tướng Đôn cũng yêu cầu Conein đích thân đến gặp tướng Minh.

Lucien Conein

Ngày 5/10, đại sứ Lodge gửi về bộ ngoại giao một công điện gồm 10 điểm để tường trình về cuộc tiếp xúc giữa Conein và tướng Minh. Dưới đây là những điểm chính:

a/ Trung tá Lucien Conein tiếp xúc với Dương Văn Minh trong một giờ mười phút, tại bản doanh của Dương Văn Minh đường Lê Văn Duyệt. Conein đã được phép của tòa đại sứ để làm việc này. Họ chỉ có hai người và nói với nhau bằng tiếng Pháp (điểm 1).

b/ Dương Văn Minh nói với Conein rằng ông ta cần phải biết rõ lập trường của chính quyền Mỹ đối với một cuộc thay đổi chính quyền tại miền

Nam trong một tương lai rất gần. Dương văn Minh cho biết : nhóm đảo chánh, ngoài ông ta ra, gồm các tướng Trần văn Đôn, Lê văn Kim và Trần thiện Khiêm (điểm 2).

c/ Dương văn Minh cho biết ông ta không kỳ vọng một sự giúp đỡ đặc biệt nào của Mỹ trong việc thay đổi chính quyền, nhưng ông ta rất cần chính quyền Mỹ cam kết rằng sẽ không tìm cách làm hỏng kế hoạch của ông ta (điểm 3).

d/ Dương văn Minh phác họa ba kế hoạch để thay đổi chính quyền. Thứ nhất, ám sát Ngô Đình Nhu, Ngô Đình Cẩn và giữ TT Diệm lại. Thứ hai bao vây thủ đô Saigon bằng những đơn vị khác nhau, đặc biệt là những đơn vị đồn trú tại Bến Cát. Thứ ba: trực tiếp giàn quân đánh nhau với quân chính phủ. Dương văn Minh cho biết Nhu có thể trông cậy vào một số quân trung thành khoảng 5,500 binh sĩ (điểm 5).

e/ Dương văn Minh cho biết ba người nguy hiểm nhất miền Nam là Ngô Đình Nhu, Ngô Đình Cẩn và Ngô Trọng Hiếu. Conein nói: Lê Quang Tung là người đáng sợ hơn, thì Dương văn Minh trả lời: Khi tôi loại trừ được Nhu, Cẩn và Hiếu rồi, thì Tung sẽ quỳ xuống trước mặt tôi (điểm 7).

f/ Dương văn Minh nói rằng ông ta rất thất vọng về vai trò của Trần Thiện Khiêm. Trần Thiện Khiêm có thể đã đi hàng hai trong vụ tháng 8 vừa qua. Trước đó, CIA đã đưa cho Khiêm họa đồ căn cứ Long Thành và bản kê khai vũ khí tại căn cứ này để Khiêm trao lại cho Dương văn Minh. Nay Dương văn Minh muốn có bản sao những tài liệu đó để đối chiếu với những tài liệu mà Khiêm đã trao cho ông ta (điểm 8).

g/ Dương văn Minh cho biết một trong những lý do khiến ông ta phải hành động gấp rút, là: nhiều sĩ quan chỉ huy trung đoàn, tiểu đoàn và đại đội cũng đang tự động đứng ra tổ chức những cuộc đảo chánh riêng, họ có thể thất bại và di hại cho đại cuộc (điểm 9) (Telegram 1445, Lodge to State, oct 5, 63, The Pentagon Papers, p. 213).

Chúng ta nên ghi nhận những điểm quan trọng sau đây:

Thứ nhất: trước khi đảo chánh, tướng Dương văn Minh muốn biết rõ lập trường dứt khoát của Hoa Kỳ về việc thay đổi chính quyền Ngô Đình Diệm. Đây là một hình thức xin phép, trước khi hành động. Nhóm tướng lãnh VN chỉ dám đảo chánh, khi biết chắc Mỹ cho phép đảo chánh và bật đèn xanh cho phép đảo chánh.

Thứ hai: CIA Mỹ đã vẽ họa đồ căn cứ Long Thành (tức căn cứ của Lực Lượng Đặc Biệt trung thành với ông Diệm), và lập bản kê khai vũ khí của căn cứ này trao cho nhóm tướng lãnh đảo chánh.

Cũng ngày 5/10, đại sứ Lodge gửi thêm một điện văn nữa về bộ ngoại giao đề nghị cho phép Conein, trong cuộc tiếp xúc lần tới với tướng Dương văn Minh,

được: *thứ nhất, hứa với tướng Minh rằng Hoa Kỳ sẽ không tìm cách làm hỏng cuộc đảo chánh của ông ta.*

Thứ hai: cam kết với tướng Minh rằng HK sẽ tiếp tục viện trợ cho VN sau khi đảo chánh, miễn là chính quyền mới hứa tranh thủ nhân tâm và chiến thắng CS (The Pentagon Papers, p. 215).

11/ Công điện ngày 5/10, TT Kennedy gửi đại sứ Lodge.

Cũng ngày 5/10, TT Kennedy gửi mật điện, ra chỉ thị cho đại sứ Lodge không nên ngầm khuyến khích một cuộc đảo chánh. Nhưng ông cũng chỉ thị cho đại sứ Lodge phải cấp tốc bí mật nhận điện và tiếp xúc với những người có thể thay thế ông Diệm. Ông căn dặn đại sứ Lodge phải tuyệt đối bí mật và hành động khôn khéo, để sau này chính quyền Mỹ có thể chối cãi một cách dễ dàng là đã không nhúng tay vào vụ lật đổ Ngô Đình Diệm (Telegram 63560, White House to Lodge Aug 5, 63, The Pentagon Papers p. 215).

Chúng ta ngạc nhiên về thái độ khó hiểu và đầy mâu thuẫn của TT Kennedy. Ông chỉ thị cho đại sứ Lodge phải cấp tốc bí mật nhận điện và tiếp xúc với những người có thể thay thế ông Diệm. Sự thật, không có gì khó hiểu. TT Kennedy đã gửi mật điện nói trên, trước khi nhận được bức công điện số 1445 ngày 5 tháng 10 của đại sứ Lodge cho biết tướng Dương văn Minh đã sẵn sàng để lật đổ ông Diệm.

Sau khi nhận được công điện 1445 báo tin tướng Dương văn Minh đã sẵn sàng để đảo chánh, TT Kennedy gửi ngay điện văn dưới đây cho đại sứ Lodge.

12/ Điện văn ngày 6/10, TT Kennedy gửi đại sứ Lodge Điện văn này có hai đoạn quan trọng.

Đoạn một có câu sau đây: *"Đành rằng chúng ta không muốn xúi dục một cuộc đảo chánh, nhưng chúng ta cũng không nên để lại cảm tưởng rằng HK sẽ ngăn chặn một cuộc thay đổi chính quyền và sẽ từ chối viện trợ kinh tế và quân sự cho chế độ mới".*

Đoạn hai của điện văn có đoạn sau đây: *"về vấn đề đặc biệt của Dương văn Minh, ông đại sứ phải nghiêm chỉnh nghĩ đến việc cho nhân viên (tức Conein) đến nói với Minh rằng: trong tình trạng hiểu biết hiện tại của nhân viên, nhân viên không thể nghiêm chỉnh đệ trình vấn đề lên cấp trên cứu xét. Muốn trình lên cấp trên và được cấp trên cứu xét, nhân viên cần phải có những chi tiết chứng tỏ một cách rõ rệt rằng kế hoạch của Minh có nhiều triển vọng thành công. Với tin tức được cung cấp cho tới nay, nhân viên không thấy có triển vọng đó.* (Telegram 74228, White House to Lodge, Oct 6, 63, The Pentagon Papers, p. 216)

Chúng ta nhận thấy rõ sự bất lương và đạo đức giả của những kẻ mà phó tổng thống Johnson đã gọi là "vừa đánh trống vừa ăn cướp". TT Kennedy và những cố vấn tòa Bạch Ốc tưởng rằng với luận điệu "không khuyến khích cuộc đảo chánh và cũng không ngăn cản cuộc đảo chánh", họ có thể rửa sạch hai bàn tay như bản của họ trước lịch sử. *Quyển "Kennedy in Vietnam" mĩa mai như sau: "sự phân biệt giữa khuyến khích một cuộc đảo chánh" với "không làm hỏng một cuộc đảo chánh" là một lối chơi chữ lắt léo không đếm xỉa*

gì đến ảnh hưởng của Mỹ tại miền Nam, Việc Mỹ hứa ủng hộ kinh tế quân sự cho nhóm đảo chánh sẽ có hậu quả khuyến khích các tướng lãnh làm đảo chánh, cũng như việc Mỹ đe dọa từ chối viện trợ đã từng có hậu quả làm nản lòng nhiều vụ âm mưu đảo chánh trước đó" (sách đã dẫn, trang 148).

William Colby, cựu giám đốc CIA tại VN, sau này cũng nói: "*trong các công điện, người ta cứ nhắc đi nhắc lại rằng chính các tướng lãnh VN mới là kẻ sẽ quyết định về việc lật đổ ông Diệm, chứ không phải chúng ta. Luận điệu này dễ nghe lắm, nhưng thật ra nó phản lại thực tế, nếu bạn nghĩ đến cái tư thế cực kỳ quan trọng của người Mỹ tại VN" (sách đã dẫn, trang 148).*

Chúng ta cũng thấy rõ TT Kennedy quyết tâm và mong muốn lật đổ TT Diệm. Khi được biết rõ ý định của tướng Dương văn Minh muốn đảo chánh, ông vội vàng ra chỉ thị cho tòa đại sứ phải lập tức phối kiểm xem kế hoạch đảo chánh có nhiều triển vọng thành công hay không. Tại sao TT Kennedy lại muốn biết điều đó ? Câu trả lời nằm ngay trong câu hỏi. TT Kennedy muốn biết rõ, để còn bật đèn xanh cho các tướng lãnh khởi sự.

13/ Công điện ngày 25/10, đại sứ Lodge gửi Bundy.

Ngày 6/10, chính quyền Kennedy cắt viện trợ. Tín hiệu đã được đưa vào băng tần và được gửi đến các tướng lãnh VN. Saigon lên cơn sốt đảo chánh. Nhóm tướng lãnh phản loạn coi đó như là một bằng cứ cụ thể chứng minh tòa Bạch Ốc đã thực sự dẫn thân và thực sự ủng hộ việc lật ông Diệm. Tin đồn sẽ có đảo chánh và cuộc đảo chánh được Mỹ ủng hộ lan tràn trong dân chúng như khói thuốc pháo. Riêng tòa đại sứ Mỹ tại Saigon, họ dồn mọi nỗ lực để chạy đua với kim đồng hồ trong việc tiếp xúc với các tướng lãnh.

Ngày 25/10, đại sứ Lodge gửi công điện số 1964 cho George Bundy, cố vấn an ninh quốc gia HK. Bức công điện gồm 8 điểm. Dưới đây là những điểm chính:

a/ Nhân viên của tôi (Lucien Conein) vẫn thi hành nghiêm chỉnh những chỉ thị của tôi. Chính tôi đích thân chấp thuận mọi cuộc gặp gỡ giữa Conein và Đôn (điểm 2 của bức công điện).

b/ Đôn và các tướng lãnh của ông ta đang thực sự tìm cách thực hiện một sự thay đổi trong chính quyền. Tôi không tin rằng đây là một cuộc đảo chánh giả của Ngô Đình Nhu . Trong trường hợp cuộc đảo chánh thật bị thất bại, cũng như trong trường hợp cuộc đảo chánh CIA của Nhu thành công, tôi tin rằng sự liên hệ của chúng ta cho tới ngày hôm nay qua Lucien Conein vẫn còn là điều có thể dễ dàng chối cãi. Cơ quan CIA hoàn toàn sẵn sàng để cho tôi có thể phủ nhận Conein bất cứ lúc nào (điểm 4).

c/ Chúng ta không muốn làm hỏng một cuộc đảo chánh cũng như chúng ta không có ngay cả tư thế để làm hỏng một cuộc đảo chánh, khi mà chúng ta không biết rõ những gì đang xảy ra (điểm 5).

d/ Chúng ta không nên làm hỏng một cuộc đảo chánh, vì hai lý do. Thứ nhất, chắc chắn chính quyền kế tiếp sẽ không vụng về và không hành động sai lầm như chính quyền hiện hữu. Thứ hai, nếu chúng ta dội nước lạnh trên những cuộc âm

mưu đảo chánh, nhất là trong khi những cuộc âm mưu ấy đang ở trong thời kỳ bắt đầu, thì đó là một điều cực kỳ thất sách cho chúng ta về lâu về dài. Chúng ta nên nhớ rằng đảo chánh là phương thức độc nhất để nhân dân VN có thể thực hiện một cuộc thay đổi chính quyền (điểm 6).

e/ Tướng Đôn cho biết sẽ không có kỳ thi tôn giáo trong chính phủ tương lai. Ý định đó đáng khen. Và tôi hoan nghênh ý của ông ta không muốn làm một thứ "chư hầu" của Mỹ. Tôi muốn thêm hai đòi hỏi. Thứ nhất, không nên thanh trừng toàn thể nhân viên trong chính quyền. Những cá nhân nào đặc biệt đáng bị trách cứ có thể bị mang ra trước pháp luật sau này để xét xử. Thứ hai, tôi đang nghĩ đến một chính quyền trong đó có Trí Quang và những nhân vật tầm vóc như Trần Quốc Bửu, chủ tịch nghiệp đoàn lao động (điểm 7).

Đọc bức điện tín trên đây, chúng ta thấy những móng vuốt nhọn hoắt và lông lá của Mỹ đã cắm sâu vào vận mệnh miền Nam. Họ sắp đặt cuộc đảo chánh cho miền Nam và sắp đặt luôn cả thành phần chính phủ tương lai miền Nam.

Một điều mà chúng ta không thể không nhìn thấy là **sự thiếu thành thật của đại sứ Lodge, nếu không nói là bất lương**. Ông vẫn lập đi lập lại rằng: *Mỹ không nên làm hồng cuộc đảo chánh, chẳng những vậy ông còn khẳng định rằng Mỹ không có ngay cả khả năng để làm điều đó. Viết như vậy, ông đã quên bức công điện số 375 trong đó ông đòi tòa Bạch Ốc phải triệt để ủng hộ các tướng lãnh trong việc lật đổ ông Diệm. Trong bức công điện đó, ông đã viết: "cơ may thành công của cuộc đảo chánh tùy thuộc vào các tướng lãnh VN mt mức độ nào đó, nhưng cũng tùy thuộc vào chúng ta, ít nhất cũng có một mức độ đó"* (Telegram 375, Lodge to Stat, Aug 29, 1963).

14/ Công điện ngày 30/10, Bundy gửi đại sứ Lodge

Bức công điện ngày 25/10 của đại sứ Lodge vẫn không trấn an được TT Kennedy. Thâm tâm TT Kennedy rất muốn lật đổ TT Ngô Đình Diệm, nhưng ông lại sợ thất bại và bị chê cười như ông đã thất bại và bị chê cười trong âm mưu lật đổ Fidel Castro hồi tháng 4/1961. Ông sợ mất uy tín trước dư luận trong nước và ngoài nước. Lần này, lật đổ Ngô Đình Diệm ông chủ trương "đã ra tay là phải thắng". Nhưng, những tin tức của đại sứ Lodge gửi về đã không đủ để cho ông tin một cách chắc chắn rằng cuộc đảo chánh sẽ thành công. Vì vậy, ngay sau khi nhận được công điện ngày 25/10 của đại sứ Lodge, George Bundy, vị cố vấn được tin nhiệm nhất tại tòa Bạch Ốc đã được lệnh phải cấp tốc gửi ngay tối hôm đó bức công điện số 63590 nói rõ cho đại sứ Lodge biết rằng TT vẫn lo ngại không thành công. (Telegram 63590, Bundy to Lodge, Oct 25, 1963, Box 201, national security files, JFK library).

Bốn ngày sau, ngày 29/10, đại sứ Lodge báo cho tòa Bạch Ốc biết: một cuộc đảo chánh sắp xảy ra. Ông quan niệm rằng: Hoa Kỳ không nên cũng như không thể ngăn chặn được cuộc đảo chánh, trừ phi đi báo cho Diệm và Nhu biết, một hành động sẽ đem lại ô nhục cho HK (The Overthrow of Ngo Dinh Diem, United States - Vietnam Relation III, pg 46).

TT Kennedy vẫn không an tâm. Ông sợ các tướng lãnh VN sẽ thất bại, và sự thất

bại ấy sẽ kéo theo tất cả uy tín còn lại của ông đối với các nước trong vùng Đông Nam Á. Vì vậy, ngày 30/10, Bundy được lệnh phải cấp tốc gửi một công điện cho đại sứ Lodge để nói rõ những ưu tư của TT Kennedy về cuộc đảo chánh sẽ xảy ra. Bức công điện gồm 10 điểm. Dưới đây là những điểm chính:

a/ Tòa Bạch Ốc tin rằng thái độ của chúng ta đối với nhóm đảo chánh vẫn còn có hậu quả quyết định đối với họ. Tòa Bạch Ốc tin rằng lời nói của chúng ta đối với nhóm đảo chánh có thể khiến họ hoãn lại cuộc đảo chánh... Cuộc sắp hàng các lực lượng tại Saigon cho thấy hai bên (quân chánh phủ và quân đảo chánh) gần như đang cân đồng la.n. Như vậy, cuộc nổ súng sẽ kéo dài và quân đảo chánh có thể sẽ bị đánh bại. Trong cả hai trường hợp, hậu quả sẽ cực kỳ nghiêm trọng và tai hại cho quyền lợi của nước Mỹ. Vì vậy, chúng ta phải có được sự bảo đảm rằng tương quan lực lượng quân sự thực sự nghiêng về phía quân đảo chánh (điểm 2 của công điện)

b/ Trong trường hợp ông rời khỏi Saigon một ngày nào đó trước ngày đảo chánh, thì trước khi đi, ông cần phải tham khảo ý kiến đầy đủ với tướng Harkins và phòng trung ương tình báo để có những sắp xếp rõ rệt về (a) việc điều hành những hoạt động thông thường, (việc tiếp xúc với nhóm đảo chánh, © việc phải làm khi cuộc đảo chánh khởi sự (điểm 7)

c/ Nếu cuộc đảo chánh phải xảy ra, vấn đề bảo vệ các kiều dân Mỹ sẽ tức khắc được đặt ra. Tòa Bạch Ốc có thể cho không vận tiểu đoàn thủy quân lục chiến từ Okinawa tới Saigon trong 24 tiếng đồng hồ. Tòa Bạch Ốc đã ra lệnh cho CINCPAC sắp xếp cuộc di chuyển của tiểu đoàn thủy quân lục chiến bằng đường thủy đến hải phận gần Nam VN (điểm 8)

d/ Tòa Bạch Ốc hiện đang cứu xét những trường hợp bất ngờ có thể xảy ra sau khi cuộc đảo chánh bùng nổ. Yêu cầu ông đại sứ cho biết ngay những khuyến cáo của ông về thái độ mà tòa Bạch Ốc phải có sau khi cuộc đảo chánh khởi sự, đặc biệt đối với những lời yêu cầu để hành động trong trường hợp cuộc đảo chánh (a) thành công, (thất bại, © không ngã ngũ (điểm 9).

e/ Tòa Bạch Ốc nhắc lại rằng nhóm đảo chánh có trách nhiệm phảo đưa bằng có chứng minh rằng họ thực sự có triển vọng sẽ thành công mau lẹ. Nếu không, chúng ta sẽ phải can ngăn họ đừng đảo chánh, bởi lẽ: một sự tính toán sai lầm sẽ đưa tới hậu quả làm tổn thương đến tư thế của nước Mỹ tại vùng ĐNA. Đây là điểm 10 và cũng là điểm chót của bức công điện (Telegram 79079, Bundy to Lodge, Oct 30, 1963, Box 317 national security files, JFK library)

Chúng ta nhận thấy rõ tâm trạng của TT Kennedy. Ông rất muốn lật đổ ông Diệm, nhưng sợ thất bại. Ông đã ẩn náu mình trong cái trò chơi ngôn ngữ "đừng khuyến khích cuộc đảo chánh cũng như đừng làm hỏng cuộc đảo chánh" để có thể chối tội sau này. Nhưng ông dấu đầu hờ đuôi. Thật vậy, tại điểm 10 của bức điện tín nói trên, tòa Bạch Ốc (tức TT Kennedy) đã ra lệnh cho đại sứ Lodge phải ngăn chặn cuộc đảo chánh, nếu thấy cuộc đảo chánh không có triển vọng thành công. Thì ra, chánh sách "không được ngăn chặn cuộc đảo chánh" mà TT Kennedy đã

đề ra cho siêu cường Mỹ trong vụ lật đổ ông Diệm năm 1963, không áp dụng cho một cuộc đảo chánh có triển vọng thành công. Nó chỉ áp dụng cho một cuộc đảo chánh không có triển vọng thành công. Đó là đạo đức quốc gia của nước Mỹ, và đó cũng là cái thông minh của TT Kennedy trong vụ lật đổ ông Diệm năm 1963.

Người xưa đã dạy: "muốn nói dối, thì phải có một trí thông minh trên mức bình thường, nếu không, sẽ có ngày chính mình lại chửi lại mình". Phải chăng, trong vụ lật đổ ông Diệm năm 1963, TT Kennedy của siêu cường HK và các cố vấn của ông đã không có được cái trí thông minh trên mức bình thường ?

15/ Công điện ngày 30/10, đại sứ Lodge trả lời.

Ngay sau khi nhận được công điện ngày 30/10 của cố vấn an ninh tòa Bạch Ốc, đại sứ Lodge không nén được sự kinh ngạc trước ý định của tòa Bạch Ốc muốn trì hoãn cuộc đảo chánh của các tướng lãnh VN. Ông bèn cấp tốc gửi một công điện gồm 13 điểm cho bộ ngoại giao. Dưới đây là những điểm chánh:

a/ Tôi không tin rằng chúng ta có đủ quyền lực để trì hoãn hoặc ngăn chặn một cuộc đảo chánh... Tôi có thể nói rằng: chúng ta có rất ít ảnh hưởng đối với vụ này, một vụ hoàn toàn thuộc nội bộ VN (điểm 1 của công điện).

b/ Trừ phi cuộc đảo chánh thành công chớp nhoáng, tôi dự kiến rằng khi cuộc đảo chánh bắt đầu bùng nổ, chính quyền Diệm sẽ yêu cầu tôi hoặc tướng Harkins dùng ảnh hưởng để kêu gọi các tướng lãnh bãi bỏ cuộc đảo chánh. Tôi tin rằng ảnh hưởng của chúng tôi (tức là đại sứ Lodge và tướng Harkins) chẵn chẵn không lớn hơn ảnh hưởng của tổng thống kiêm tổng tư lệnh tối cao quyền lực Hoa Kỳ. Nếu tổng thống đã không thể dùng ảnh hưởng để bãi bỏ được cuộc đảo chánh, thì chúng tôi cũng không thể dùng ảnh hưởng để kêu gọi các tướng lãnh bãi bỏ cuộc đảo chánh. Làm như vậy, chúng ta sẽ chỉ gây nguy hiểm cho sinh mạng người Hoa Kỳ. Chính quyền Ngô Đình Diệm có thể sẽ yêu cầu chúng ta gửi máy bay hoặc trực thăng đến để di tản những nhân vật trọng yếu trong chính quyền... Nhưng chắc chắn chúng ta sẽ không để cho phi cơ và phi công của chúng ta dần thân vào nơi hòn tên mũi đạn, khi hai phe đang dàn trận chống đối nhau (điểm 10).

c/ Các tướng lãnh có thể cần một số tiền vào phút chót để mua chuộc phe chống đối. Nếu số tiền này có thể đưa cho họ một cách kín đáo, tôi nghĩ rằng chúng ta nên cho họ, miễn là chúng ta xác tín rằng cuộc đảo chánh mà họ dự tính, đã được tổ chức chu đáo và có triển vọng tốt để thành công. Nếu nhận thấy rằng cuộc đảo chánh không phân thắng bại, và cuộc nổ súng sẽ kéo dài, chắc chắn chúng ta sẽ phải đứng ra giúp đỡ cả hai bên giải quyết vấn đề, vì lợi ích của cục chiến tranh chống cộng tại miền Nam (điểm 11).

d/ Tôi hoàn toàn đồng ý rằng một sự tính toán sai lầm sẽ gây ra tai hại cho tư thế của HK tại vùng Đông Nam A'. Nếu chúng ta xác tín rằng cuộc đảo chánh sẽ đi đến thất bại, dĩ nhiên chúng ta sẽ làm tất cả những điều mà chúng ta có thể làm được, để ngăn chặn cuộc đảo chánh. Nguyên văn câu chốt: "If we are convinced that the coup is going to fail, we would, of course do everything we could to stop it" (điểm 12).

e/ Tướng Harkins đã đọc công điện này và không đồng ý. Nguyên văn: Gen Harkins has read this and does not concur". Đây là điểm 13 và cũng là điểm chốt. (Telegram 2063 , Lodge to State, Oct 30, 63. The Pentagon Papers, pg 227-229)

Bức công điện 2063 nói trên của đại sứ Lodge là **một kiệt tác của sơ hở, mâu thuẫn ngu xuẩn và bất lương**. Đoạn trên nói rằng chính quyền Mỹ không đủ quyền lực để ngăn chặn cuộc đảo chánh, đoạn dưới lại nói rằng nếu thấy cuộc đảo chánh sẽ đi

đến thất bại thì chúng ta (Hoa Kỳ) sẽ làm tất cả những điều có thể làm được để ngăn chặn cuộc đảo chánh. Đoạn trên nói rằng đây là một vấn đề hoàn toàn thuộc nội bộ VN, đoạn dưới lại nói rằng chúng ta nên cho nhóm đảo chánh một số tiền để họ mua chuộc phe chống đối.

Tuân Tử của nước Tàu, Talleyrand của nước Pháp và Metternich của nước Áo, hiện đang ngủ dưới đáy mồ, nếu họ được đọc bức công điện của nhà ngoại giao Lodge, chắc chắn họ sẽ đội mồ mà chỗi dậy, và kêu trời cho cái chất xám của chính giới Mỹ. Bất lương ngu xuẩn và mâu thuẫn. Có lẽ tướng Harkins cũng đã nhìn thấy cái bất lương và mâu thuẫn của đại sứ Lodge, vì vậy ông đã không đồng ý và đòi đại sứ Lodge phải ghi vào công điện rằng ông không đồng ý.

Dù sao, những sơ hở, mâu thuẫn ngu xuẩn và bất lương của bức công điện cũng giúp cho lịch sử ghi lại một sự thật ngàn đời, cuộc đảo chánh 1963 đã do chính quyền Kennedy chủ trương, chủ mưu, sắp xếp và thúc đẩy. Nhóm tướng lãnh VN là những tay sai bản xứ ..!

16/ Công điện ngày 30/10, George Bundy gửi đại sứ Lodge

Bức công điện ngày 30/10 (số 2063) của đại sứ Lodge không được sự chấp thuận của tướng Harkins, tư lệnh MAGV tại Saigon. Tòa Bạch Ốc đã nhìn thấy sự xích mích và bất đồng quan điểm giữa đại sứ Lodge và tướng Harkins trong vụ lật đổ ông Diệm. Và tòa Bạch Ốc lo ngại.

Chiều 30/10, George Bundy lại cấp tốc gửi một công điện 6 điểm cho đại sứ Lodge Dưới đây là những điểm chính:

a/ Tòa Bạch Ốc không chấp nhận luận điệu của ông đại sứ cho rằng "*chúng ta không đủ quyền lực để trì hoãn hoặc ngăn chặn một cuộc đảo chánh tại VN*" như là căn bản chủ đạo cho chánh sách đối ngoại của HK. Trong công điện của ông đại sứ, điểm 12, ông đại sứ cũng nói rằng nếu ông xác tín rằng cuộc đảo chánh sẽ đi đến thất bại, thì ông sẽ làm tất cả những điều có thể làm được để ngăn chặn nó. Cũng trên căn bản đó, tòa Bạch Ốc tin rằng ông đại sứ sẽ hành động để thuyết phục các tướng lãnh ngưng lại hoặc hoãn lại bất cứ một cuộc động binh nào mà ông đại sứ nghĩ rằng không có triển vọng thành công (điểm 2 của công điện).

b/ Vì vậy, nếu ông đại sứ phải kết luận rằng cuộc đảo chánh không thực sự có triển vọng thành công, thì ông phải cho các tướng lãnh biết mối hoài nghi của ông. Nói làm sao để ít nhất trì hoãn cuộc đảo chánh lại cho tới khi có được cơ hội tốt hơn. Khi nói điều đó với các tướng lãnh, ông đại sứ nên sử dụng sức nặng của lời khuyên nhủ tốt nhất của HK (nguyên văn: The weight of US best advice) và minh thị bác bỏ mọi ám chỉ rằng chúng ta chống lại những nỗ lực của các tướng lãnh vì chúng ta ưa thích chế độ hiện tại hơn là ưa thích họ (điểm 3).

e/ Sau đây là chỉ thị của tòa Bạch Ốc liên quan đến thái độ của Hoa Kỳ (HK) trong trường hợp cuộc đảo chánh xảy ra:

1/ Các viên chức HK sẽ không đáp ứng những lời kêu gọi giúp đỡ của cả hai bên. Phi cơ HK và những khả năng khác của HK sẽ không được đưa đến dẫn thân vào nơi hòn tên mũi đạn, để ủng hộ bất cứ bên nào nếu không được phép của Hoa Thịnh Đốn.

2/ Trong trường hợp cuộc đảo chánh bất phân thắng bại, các viên chức HK có thể tùy nghi làm những hành vi thích hợp với nguyện vọng của cả hai bên, tỷ như di tản các nhân vật trọng yếu hoặc chuyển vận tin tức. Và khi hành động như vậy, các viên chức HK phải cố tránh để khỏi bị hiểu lầm là làm áp lực đối với bất cứ bên nào.

3/ Trong trường hợp cuộc đảo chánh lâm vào tình trạng sẽ thất bại, hoặc thực sự thất bại, các viên chức HK có thể tùy nghi mở cửa nung nấu cho những kẻ minh thị hoặc mặc nhiên cần sự nung nấu.

4/ Nhưng một khi cuộc đảo chánh đã bắt đầu, thì vì quyền lợi của HK, cuộc đảo chánh ấy phải thành công (The Pentagon Papers, pg 231)

Chúng ta thấy rõ: trong công điện nói trên, tòa Bạch Ốc đã minh thị bác bỏ quan điểm của đại sứ Lodge cho rằng HK không đủ quyền lực để ngăn chặn một cuộc đảo chánh tại VN. Chẳng những vậy, tòa Bạch Ốc còn khẳng định rằng chính quyền HK có thừa quyền lực và có bổn phận phải ngăn chặn cuộc đảo chánh, nếu thấy cuộc đảo chánh không có triển vọng thành công. Tòa Bạch Ốc minh thị nhắc lại mệnh lệnh của TT Kennedy: "một khi cuộc đảo chánh đã bắt đầu, cuộc đảo chánh ấy phải thành công, vì đó là quyền lợi của Hoa Kỳ."

Chúng ta cũng thấy rõ: tòa Bạch Ốc chỉ dự liệu can thiệp trong trường hợp cuộc đảo chánh bất phân thắng bại, và trường hợp quân đảo chánh bị đánh bại. Can thiệp để giúp cho các tướng đảo chánh có chỗ nung nấu và thoát hiểm. Tòa Bạch Ốc không dự liệu can thiệp trong trường hợp ông Diệm bị đánh bại. Số phận ông Diệm không được tòa Bạch Ốc quan tâm đến.

Tất cả những tài liệu trên đây đã trở thành chính sử của Hoa Kỳ, và được lưu trữ trong "Hồ Sơ An Ninh Quốc Gia" tại thư viện JFK. Đó là những bằng cứ trên giấy trắng mực đen chứng minh một sự thật lịch sử. Sự thật lịch sử đó, là: ***cuộc lật đổ chính quyền Ngô Đình Diệm năm 1963 đã do chính quyền Kennedy chủ trương, chủ mưu, chủ xướng, chủ động, chủ lực, khuyến khích và thúc đẩy, các tướng lãnh VN chỉ là những tay sai bán xứ !!***

Lịch sử đã viết: nhờ sự mẫn cán và thông minh của các tướng lãnh VN, cuộc đảo chánh năm 1963 đã hoàn thành mỹ mãn !!!

Những tài liệu nói trên cũng là những bằng cứ trên giấy trắng mực đen chứng minh sự bất lương, ngu xuẩn và luộm thuộm của chính quyền Hoa Kỳ trong vụ lật đổ ông Diệm. Từ tổng thống Kennedy, đến các cố vấn tòa Bạch Ốc, đến đại sứ Cabot Lodge.

Một công điện (ngày 24/8/63) của tòa Bạch Ốc gửi cho vị đại sứ của mình tại nước ngoài, liên quan đến một vấn đề trọng đại của quốc gia HK, thế mà các viên chức cao cấp có trách nhiệm trong chính quyền không được thông báo, tham khảo. Chẳng những vậy, còn bị lừa bịp. Kể cả TT Kennedy cũng bị lừa bịp. (Điều này chứng tỏ bọn Do Thái trong chính quyền Mỹ đã có một sức mạnh không tưởng, không coi Tổng Thống Kennedy ra gì, chính sau này anh em Kennedy cũng bị bọn chúng giết chết, vì không tuân theo kế hoạch toàn cầu hoá của bọn chúng).

Trong các công điện của tòa Bạch Ốc, của chính TT Kennedy và của bộ ngoại giao gửi đi, cũng như trong các công điện của đại sứ Cabot Lodge gửi về, thì công điện trước chửi công điện sau, hoặc công điện sau chửi công điện trước.

Trong cùng một công điện, thì đoạn trước chửi đoạn sau, đoạn sau chửi đoạn trước. Giáo sư André Tunc trong quyển Les Etats Unis, có nói đến "**quyền lực nằm trong tay những kẻ thiếu lương tâm**".

Trong vụ chính quyền Kennedy lật đổ ông Diệm, chúng ta phải thêm hai chữ ngu xuẩn vào cuối câu và nói: "quyền lực nằm trong tay những kẻ thiếu lương tâm và ngu xuẩn". [Nguyễn Văn Chức, VIỆT NAM CHÍNH SỬ, trang 61-85).

.....Chế độ Ngô Đình Diệm là một chế độ độc đoán (autoritaire) như hầu hết các quốc gia phải đương đầu với hiểm họa cộng sản. Điều đó không ai chối cãi. Nên nhớ: Đài Loan